

KÜRTÖS

XVII. évfolyam 3. szám

Közéleti havilap

2019. március

Ára 0,50 EUR

A NEMZET MI VAGYUNK!

Az 1848-49-es magyar forradalom és szabadságharc ünnepe március idusán mindig felemelő, lelket fényszerű mozganata életünknek, üzenete egyszerű, és nem szorul értelmezésre. Az idei ünnepsünknek négy olyan évforduló is keretet ad, amit a csillagok állása csak ritkán párosít így egy napban, évben össze. 170 éve annak, hogy a szabadságharc költőjének, Petőfi Sándornak, 1849. július 31-én nyoma veszett a segesvári-fehéregyházi csatában, eltűnt, mint ő maga a ködben. Ennyi, ami bizonyossággal tudható nagy költőnk sorsáról. S bár az 1980-as évek végén néhány lelkes magyar embernek, köztük Morvai Ferenc nagyvállalkozónak egy húsz fős nemzetközi kutatócsoport élén állítólag sikerült megtalálni az oroszországi Barguzinban Petőfi állítólagos földi maradványait, akit e szerint az orosz cár elhurcoltatott a szabadságharc leverése és a világosi fegyverletétel után, Petőfi számunkra mindörökké a segesvári ütközet mezején maradt, az Egy gondolat bánt engemet című versének belénk ivódott gondolatával, melyben megjósolta saját halálát: ott essem el én a harc mezején, ott folyjon az ifjúi vér ki szívemből... s holttestemen át fújó paripák száguldjanak a kivívott diadalra, s ott hagyjanak engemet összetiporva. Lehet, hogy ezen történelmi ismereteinket majd egykoron felülírják, számunkra most sokkal fontosabb az a Petőfi, aki itt élt és él a szívünkben, a szabadságharc tüzeiben, mint az a Petőfi, aki esetleg mégis Barguzinban halt meg, mert bár valóban vannak források arra utalva, hogy az orosz cár ugyan közkatonaikat nem, de huszár tiszteket igenis elhurcoltatott Szibériába, aminek ügyében egykoron Bethlen István miniszterelnök is próbált lépéseket tenni, a történet valahol az idő mezsgyéjén majd szembejön velünk egyszer. A világirodalom legjobb sorai igazolják ezt Petőfi tol-

lából: elhull a virág, eliramlik az élet. Petőfi mellett a magyar történelem további nagy személyiségei is vitát gerjesztenek a magyar köztudatban, hiszen a mai napig megosztottak vagyunk a tekintetben, hogy a forradalom után száműzetésbe menekült és száműzetésében a magyar ügyet a nagyvilágban képviselő Kossuth Lajos, aki nem volt hajlandó alávetni magát Ferenc József akarátának, vagy a világosi fegyverletétellel több mint harmincezer magyar honvéd életét a biztos haláltól megmentő Görgey Artúr tábornok vitt-e véghez nagyobb cselekedetet életében és a szabadságharc szolgálatában. Az előbbi dicsőség övezte haláláig és azon túl is, az utóbbi pedig méltatlanul, sokszor árulóként vonult be a magyar történelem dicső fejezetébe. Ezt bizonyítja a régiókból, Szécsénykovácsiból származó egykori honvédtiszt, az idősebb Krúdy Gyula, az író nagyapjának története is, aki az egykori kiszolgált 48-as honvédek budapesti menhelyének parancsnokaként évenként megszervezett egy közgyűlést

Pesten, ahol az ország minden szegletéből ingyen vonatjeggyel Budapestre utazó kiszolgált honvédek arról szavaztak, hogy Görgey áruló volt-e vagy sem. A legenda szerint, ami lehet, hogy az író Krúdy fantáziájában született csak, egyszer már majdnem győztek azok, akik Görgeyt hősnek tartották, ám ekkor az idős Krúdy kiállt egykori bajtársai elé, és azt mondta: ha még egyszer itt valaki a gaz áruló Görgey nevét kiejti, katonáimmal feljövök, és rommá lövetem Budapestet! Ezek az ülések csak az egykori honvédek sürgősen a másvilágra való távozásával váltak egyre erőteljesebbé, míg végül teljesen elmaradtak. Így múltak el az Álmodók hősei, és így történt meg az, hogy az utolsó élő magyar 48-as honvéd, Lebó István, aki a Hont vármegyei Ipolyszélén született 1831-ben, még halálakor, 1928. június 1-én, 97 éves korában úgy térhetett meg az ő teremtojéhez, hogy láthatta a trianoni gyászos döntést, Nagy-Magyarország feldarabolását, annak minden következményével együtt.

(Folytatás a 2. oldalon)

CSEMAKOK 70

*„Nem érti ezt az a sok ember, / Mi áradt itt meg, mint a tenger?
Miért remegtek világrendek? / Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.
De most sokan kérdeik: mi történt? / Ki tett itt csontból, húsból törvényt?
És kérdeik, egyre többen kérdeik, / Hebeqve, mert végképp nem értik -
Ők, akik örökségbe kapták -: Ilyen nagy dolog a Szabadság?*

Márai Sándor

A NEMZET MI VAGYUNK!

Folytatás az első oldalról

A másik jeles évfordulója közösségünknek, hogy idén 70 éve annak, hogy legnagyobb kulturális és társadalmi szervezetünk, a Csemadok, melynek égisze alatt oly sokszor ünnepeltük még az átkosban is a márciusi ifjakat, 1949. március 5-én Érsekújváron megalakult. Hogy mit köszönhetünk ennek a szervezetnek, azt nagyon nehéz lenne egy ilyen ünnepség keretén belül ecsetelni, de talán annyit megengedhet magának az ünnepi szónok, hogy megállapítsa: a szülőföldön való megmaradásunk, az anyanyelvhez való hűségünk, a magyar iskoláink léte, a kultúránk és a hagyományaink megélése a napjainkig, a Csemadoknak köszönhető. A harmadik évforduló, kicsit talán személyes is, hiszen idén immár 25 éve annak, hogy Ipolynyéken a rendszerváltás utáni években közös, nyilvános megemlékezéseket tartunk, melynek egyik apropója a Palóc Társaság által a Szentháromság melletti közterületen felállított Pajor István-emléktábla volt, mely a 48-as honvéd főhadnagynak állít emléket, aki ipolynyéki születésű volt, és Balassagyarmaton halt meg 1899 márciusában. Ott is van eltemetve a helyi temetőben. Sírját a róla elnevezett megemlékezés keretén belül a kilencvenes években az önkormányzat tagjaival egyetemben koszorúztuk meg. Az emléktáblája később a templom melletti köztemetőbe került, ahol egy közös, a nagyenyedi születésű Sáska Sándor székely huszárhadnagy sírjával együtt, egy 1848-as emlékhely kialakítását tették lehetővé, mely emlékhelyet, és itt a negyedik évforduló, 2009-ben, éppen 10 évvel ezelőtt avattunk fel egy kopjafaállítással emlékeztve egykori hőseinkre. Az évforduló és az avatás érdekessége volt, hogy a 88 éves korában Balassagyarmaton elhunyt Sáska Sándor dédunokája, Sáska Edith még személyesen részt vett az avató ünnepségen, dédnagyapja sírjánál.

Bár idén már 170 éve annak, hogy a szabadságharc a világségi fegyverletétellel véget ért, és mint megannyiszor a történelmünkben, ezt is vérbe fojtották, elmondhatjuk, hogy

olyan tanúbizonyságot tett a magyar nép szabadságszeretetről, mely napjainkig végigkíséri életünket. Trianon, 1956, 1989 és hazánk mai küzdelmei is a keresztény Európa megtartásáért rámutatnak arra, hogy sorsunk ugyan sokszor nagyobb hatalmak kezében van, de jellemünk mindig a magunkéban. Ki kell mondanunk, hogy a mai európai balliberális vezetői elit, melyet csak az egykori, a széthullás előtti képét mutató, a jólétében fetregő züllött Római Birodalomra hasonlít, akiknek sem Isten, sem a család, sem a nemzet nem szent, felszámolta az európai, a nyugati ember vallási identitását, felszámolja az európai, nyugati ember nemzeti identitását, és készül felszámolni az európai, nyugati ember nemi identitását. Ezzel kell szembenézni és ezt kell mindenekelőtt kimondani. E három identitás nélkül ugyanis nincsen Európa, nincsen európai kultúra, európai civilizáció, és nem leszünk mi sem, ne áltassuk magunkat. Azok a nemzetek, ahol a liberalizmus tobzódása miatt nem lehet kimondani azokat a szavakat, hogy édesanya és édesapa, ahol a gyilkosokat védi a jog és nem az áldozatokat, ahol a szabad sajtó, ha kimondja az igazságot, elnémitásra kerül, pusztulásra vannak ítélve. Amikor majd Európa további sorsáról döntünk a májusi európai parlamenti választásokon, erről is gondolkodjunk el. Magyarország népe, a magyar nemzet tagjai ma is szeretik és féltik a sokszor vérrel és karddal kivívott szabadságot. Akik mindig a másik oldalon álltak, azok nem értik, nem érthetik ezt. Ezer éve állunk ebben a vérzivatarban, de hisszük és valljuk, hogy a „magyar név megint szép lesz, méltó régi nagy híréhez”. Élünk és cselekedjünk úgy, hogy méltók lehessünk a szabadságharcaink hőseihez, eszméikhez, megélt történelmi csatáikhoz, életükhöz. Csak így tudjuk megmenteni magunkat a teljes önfeladástól, és csakis így válhatunk és maradhatunk meg keresztény embernek, hű hazafinak, bátor magyarnak és soha meg nem alkuvó európainak is! Éljen a magyar szabadság, éljen a haza!

Hrubík Béla

Lengyel tiszti tábor - koszorúzás

2019. február 24-én immár hetedik alkalommal emlékeztünk és helyeztünk el koszorút a második világháború alatt Ipolyhídvégen állomásozó lengyel tiszti tábor emlékére állított emléktáblánál.

A megemlékezést falunk polgármestere, Lestyánszky Viktor nyitotta meg és köszöntött minden jelenlevőt, majd átadta a szót Balogh Gábornak, a Csemadok járási elnökének, aki ünnepi beszédében elmondta, milyen fontosak az

ilyen megemlékezések. Kihangsúlyozta, hogy a magyar-lengyel kapcsolatok bizony kiállták a történelem próbáját, és hogy ez az örökség hatalmas kincs, amelyet ápolunk és őriznünk kell minden lehetséges módon és formában. Dicséretre méltónak és megbecsülendőnek tartotta, hogy Ipolyhídvég közössége évi rendszerességgel emlékezik az itteni tábor volt lakóira, a lengyel hazafiakra, áldozatokra és keserű sorsukra.

A beszédet követően a helyi Szivárvány énekesegylet (az erre az alkalomra készített dalát) és Huszár András énekét hallgathatták meg az egybegyűltek, végül falunk lelkipásztora, Gyurász Pál atya mondott imát a tábor volt lakóiért.

A megemlékezés koszorúzással fejeződött be.

Záhorský Zsuzsanna

Ünnepségsorozattal emlékeztek Esterházy Jánosra Prágában

A csehszlovákiai magyarság vértanú sorsú hőse, gróf Esterházy János halálának 62. évfordulója és boldoggá avatási eljárásának kezdete alkalmából az Esterházy János Társulás az Emberi és Keresztény Értékekért, a Prágai Magyar Katolikus Plébánia és a Coexistentia Politikai Mozgalom Esterházy János

Emlékbizottsága közös szervezésében emlénapot tartott a prágai magyar közösség.

Az ünnepségsorozat március 9-én kegyeletadási megemlékezéssel kezdődött a Motol köztemetőben, a Kommunizmus Áldozatainak Emlékművénél, ahol a vértanú emlékére koszorúkat helyeztek el Magyarország prágai nagykövete, a Csehországi Politikai Foglyok Konföderációjának ügyvezető alelnöke, felvidéki és helyi magyar, illetve lengyel szervezetek képviselői.

Dr. Kocsis László Attila, az Esterházy János Társulás az Emberi és Keresztény Értékekért elnöke ünnepi beszédében így fogalmazott: „Gróf Esterházy János boldoggá avatásával teljesülni fog a csehországi magyarok évek óta fennálló nagy

kívánsága – visszaadni vértanúknak becsületét. Ebben az irányban az első lépések már korábban megtörténtek mindenekelőtt a Csehországi Politikai Foglyok Konföderációjának, Karel Schwarzenberg volt külügyminiszternek és parlamenti képviselőnek, valamint Magyarország állami szerveinek köszönhetően, és éppúgy a csehországi magyarok szervezetei révén folytatott sokéves törekvésének is. Mindezek hozzájárultak vértanúnk erkölcsi megtisztításához, mely boldoggá avatásával éri el tetőfokát. Esterházy János jogi rehabilitálása azonban még előttünk van, de meggyőződésünk, hogy boldoggá avatása azt majd jelentősen elősegíti. Istennek legyen hála érte!”

Március 10-én, nagyböjt első vasárnapján gróf Esterházy János boldoggá avatásáért mutatott be szentmisét a belvárosi Szent Henrik és Kunigunda-templomban Ft. Balga Zoltán, a Prágai Magyar Katolikus Plébánia plébánosa. A szentmisén jelen volt dr. Boros Miklós, Magyarország csehországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, dr. Kocsis

László Attila, az Esterházy János Társulás az Emberi és Keresztény Értékekért elnöke, dr. Paluch Zoltán, a Csehországi Magyar Orvosi és Természetudományi Társaság elnöke, Ádám Sándor, az Ady Endre Diákkör elnöke, Pásztor Csaba, a felvidéki Nagycsaládok Egyesületének elnöke, a cserkészlet képviselői és a többi csehországi magyar

civil szervezetek vezetői.

Zoltán atya prédikációjában hangsúlyozta, hogy a prágai magyar közösségnek zászlóvivőként kell jelen lenni Esterházy János boldoggá avatásának ügyében, nekik kell bevinni ezt a nemes célt a cseh köztudatba is, hiszen számukra is követendő példát mutat. A Prágában élő magyarságnak napi szinten hirdetnie kell azt az értékrendet, melyet Esterházy vallott, élt és amelyért kész volt meghalni is, hisz a magyarság és a közép-európai népek olyan eszméi örökséget kaptak tőle, amely megtart és irányt mutat mind a más népekkel való együttélés, mind a saját közösségek megmaradása, értékeinek megőrzése terén.

A szentmisét követően Prága szívében, a Szent Henrik és Kunigunda-templom kertjében dr. Boros Miklós nagykövet úr Zoltán atyával és a prágai magyar szervezetek képviselőivel közö-

sen emlékfát ültetett Esterházy János emlékére, valamint a boldoggá avatási eljárás hivatalos megkezdése alkalmából, melyre március 25-én kerül sor Krakóban. A cseh főváros központjában elültetett emlékfá mementóként figyelmeztet, hogy Esterházy tisztelete és emléke él, és annak egyre inkább növekednie kell.

Az ünnepségsorozat a plébánia közösségi termében megtartott ünnepi fogadással zárult, melyen a nagykövet úr megköszönte a prágai magyar közösség Esterházy János ügyében végzett önzetlen fáradozását, melynek már most beérni látszanak a gyümölcsei.

Murányi Gábor

Mátyás király megkoronázásának 555. évfordulója és az itáliai görög tudóskörökkel való kapcsolatainak jelentősége

Hunyadi Mátyás 1458-ban lett Magyarország királya, és 5 esztendőn át folytatott diplomáciai törekvései révén (23 év után) 1463-ban tért haza a Szent Koronánk Magyarországra. 1464. március 29-én került sor a 6 évvel korábban megválasztott királyunk megkoronázására. Remek érzés erről az 555. évforduló jegyében megemlékezni, hiszen dicsőséges magyar uralkodónk reneszánsz értékvilága mind a mai napig a nemzetközi tudományos kutatások tárgyát képezi. Hunyadi Mátyás 32 esztendőt felölelő uralma katonai, diplomácia és műveltségi téren is a legmagasabb szintet képviselte a XV. század Európájában: csodált és megbecsült uralkodóként egyedülálló életművet teremtett. E körben indokolt utalnom arra, hogy a „KÜRTÖS” 2018 novemberi számában megjelent egy ismeretterjesztő cikk az „Európai sorsközösség a kereszténység védelmében – a Hunyadiaktól napjainkig” címmel az Országház felsőházi üléstermében 2018. november 14-én megrendezett nemzetközi konferenciánkról. Jómagam művelődéskutatóként emlékeztem meg a Hunyadi-nemzetségből származó királyunk egyetemes értékeket felmutató értékvilágáról, a XV. századi filhellén magyar és hungarofil görög kapcsolatok jelentőségéről. „*Mátyás király reneszánsz világa a görög kapcsolatok fényében*” címmel megtartott előadásomban nagy hangsúlyt fektettem arra, hogy a XV. századi Európa legdicsőségebb reneszánsz uralkodója, Hunyadi Mátyás bibliofil és filhellén magyar király volt. Ezzel a nyilvánvaló ténnyel a kor legkiválóbb görög tudóskörei, valamint Európa humanistái is tisztában voltak! A XV. századi magyar és görög műveltségi kapcsolatok sok érdekességet mutatnak az európai reneszánsz világában. A Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Széptudományi ülésén 1867. február 11-én hangzott el, hogy Konstantinápoly 1453-as elfoglalása után a görög tudósok az Itáliába átmentett görög kézírataik révén új szellemi világot teremtettek: ez jelentette a reneszánsz hajnalát Nyugat-Európában. E körben kiemelkedő jelentőséggel bír a magyarrá lett Antonio Bonfini krónikája, melyben kiemelte azt is, hogy Mátyás király és fia, Corvin János is tudott görögül. Ez utóbbi adalékok azért is hangsúlyozandóak, mert az évszázadokon átívelő magyar-görög műveltségi kapcsolatok jelentősége igen izgalmas kutatási területet képez. A konstantinápolyi görög tudós, Manuel Khrüszolorasz (1355-1415) hatalmas műveltségi

hatást ért el Itáliában a XIV. század végétől! E tudósemlő diplomataként járt Zsigmond király udvarában: együttműködésük legfőbb célja a keresztény egység megteremtése, valamint az európai sorsközösség jegyében való közös fellépés volt Európa megvédése érdekében. A Hunyadiakkal és magyar tudósvilágukkal kapcsolatban álló itáliai görög tudóskörök mind Manuel Khrüszolorasz diplomáciai és műveltségi látásmódjának az örökösei voltak a XV. század folyamán. Még Konstantinápolyban Khrüszolorasz tanítványa volt Guarino Veronese (1374-1460), aki aztán mestere volt Janus Pannoniusnak. Magyar költőnket a szintén itáliai görög, Ioánnész Argyropoulosz (1415-1487) versben köszöntötte. A Hunyadiak korának legkiemelkedőbb itáliai görög tudósa, Bésszarion (1403-1472) bíboros volt! Mátyás király könyvtára kapcsán kiemelendő a Bésszarion-kódex jelentősége, hiszen e kötet e görög bíboros azon munkáit tartalmazta, melyek az egyházi unió kérdéskörét ölelték föl. Az itáliai görög történetíró, Nikolaosz/Laonikosz Khalkokondülész (1420-as évek-1490) 1480 táján írta meg az „Apodeixis historion” (Történeti ábrázolás) címet viselő 10 kötetes történeti munkáját: Magyarországot, Erdélyt, Zsigmond magyar királyt, Hunyadi Jánost és fiát, Mátyás királyt is megemlíti könyvében. A fentiek alapján indokolt rögzítenem, hogy valódi és igen erőteljes műveltségi és diplomáciai együttműködést felmutató személyes kapcsolatrendszer teremtődött

Mátyás király magyar paptudósai és a XV. századi itáliai görög tudóskör személyiségei között. Vitéz János esztergomi érsek görög köre okán fontos utalnom Geórgiosz Trapezountiosz és a ciprusi görög Podocataro-fivérek jelentőségére. A pécsi püspököt, Janus Pannoniust is baráti szálak fűzték e két ciprusi göröghöz, Lodovico és Filippo Podocatarohoz. Geórgiosz Trapezountiosz tekintetében kiemelendő, hogy a leánya egy kiváló magyar humanista tudóshoz és diplomatához, Kosztolányi Györgyhez ment férjhez. Vitéz Jánossal kapcsolatban állt az itáliai görög lett konstantinápolyi Ioánnész Argyropoulosz (1410-1487) is. Az itáliai görög tudósok által megteremtett magyar neoplatonista kör legfőbb képviselői Janus Pannonius, Báthory Miklós váci püspök, Váradi Péter kalocsai érsek, Garázda Péter, Thelegdi János (Johannes Leontius) és Farkas Mihály voltak. A műveltségi kapcsolatok jegyében a Corvina-könyvtárral összefüggő adalékok nyilvánvalóan a legismertebbek; ám ezen értékes kódexvilág mögött valójában azt a magyar-görög diplomáciai együttműködést indokolt meglátni, ami az egész Európát műveltségi szinten átszövő XV. századi itáliai görög tudóskör tevékenysége révén teremtődött meg. E művelt görög kör számára Mátyás király korában a legfőbb közös célkitűzés a kereszténység egysége jegyében Európa megvédése és Konstantinápoly felszabadítása volt. Az itáliai görög tudóskörök jelentősége a XV. században nyilvánvaló volt mindenki számára Európában, és ez a XVI. század első felében még nagyjából közismert is volt. A XIX. századra a műveltségi köztudatból ennek elhalványult szinte minden emléke; ezért aztán ideje volt újra felfedezni, és a leglényegesebb műveltségi alapvetéseket az Országházban kimondani. A keresztény sorsközösség és Európa védelme Mátyás király és tudós magyar főpapjai reneszánsz világában alapvetést jelentett. E korszakban az egyetemes értékeket felvállaló magyar-görög kapcsolatok hatották át évtizedeken keresztül a műveltségi diplomácia világát, melynek a hungarológia és a bizantinológia alapvetéseinek, valamint az évszázadokon átívelő középkori magyar-görög művelődéstörténeti kapcsolatok keresztény értéktáirnak fényében rendkívüli jelentőséget kell tulajdonítanunk a további kutatások szempontrendszereinek meghatározásakor.

Dr. Diószegi György Antal
művelődéskutató

2019 - Rákóczi-év Borsi - Rákóczi-kastély

Ha egy magyar embert megkérdeznénk, hogy hol halt meg II. Rákóczi Ferenc, a Nagyságos Fejedeleme, bizonyára tudná, hogy Rodostóban, Törökországban, s még azt is, hogy száműzetésben. De, hogy hol született, arra már kevesen tudnák a választ. Születési helye ugyanis nem vált annyira közhelyt, nincs benne a történelmi köztudatban. A Zemplén megyei Borsiban lévő Rákóczi-kastélyban (a falu a mai Szlovákia Töketerebesi járásában van) született 1676. március 27-én. Édesanyja, Zrínyi Ilona Munkácsról a másik Rákóczi-birtokra, Regécre utazott, s borsi kastélyukban hozta világra fiát, Ferencet. Így lett a borsi kastély a felvidéki Rákóczi-emlékhelyek egyik legjelentősebbike.

A borsi kastély helyén már a 13. században állott egy vízvár. Ennek helyén épült 1560 körül az a várkastély, mely későbbi átépítésekkel ma is áll. A birtok a 16. századtól a Perényieké volt, akitől Henney Miklós a törökellenes harcok ismert vitéze kapta. A kastélyt az ő veje, Kamarás Miklós reneszánsz várkastéllá építtette át. Lányuk, Lórántffy Mihály felesége révén a Lórántffy család tulajdonába került 1602-ben. Lórántffy Zsuzsanna férjhez ment I. Rákóczi Györgyhez, így lett a kastély a Rákócziak tulajdona. A hely II. Rákóczi György kedvenc tartózkodási helye volt, az ő idejében épült föl a kastély emeleti része is.

Ekkor vált igazán lakajos reneszánsz kastéllá. A császári seregek ugyan 1644-ben feldúlták, s csak I. Rákóczi Ferenc tette újra lakhatóvá.

Az emeleti szobából vitték az örömhírt a futárok 1676. március 27-én az összes Rákóczi-uradalomba: „Puer natus est!” „Fiú született!” A gyermek Rákóczi Borsi után Regécen, Sárospatakon, majd Zborón és végül nagyanyja, Báthory Zsófia halála után 1680 júniusától Munkácsra élte kisgyerekkorát. Apja I. Rákóczi Ferenc 1676. április 3-án még Borsiból keltezi néhány levelét, de nyáron már Zborón tartózkodik, itt is halt meg július 8-án. Végso nyughelye Kassa lett. A gyermek tehát tulajdonképpen nem is ismerhette apját.

A kastély Kollonich gyámsága idején kincstári tulajdonban volt, 1688-ban Thököly kurucok mint „labancfészket” fel is gyújtották. A fejedelem nagykorúsítása után, mikor hazatért birtokaira, részben felújíttatta. Később a fejedelem nővérének, Juliannának, illetve férjének Aspremont grófnak a tulajdonába került. Későbbi tulajdonosai sem törődtek vele sokat. A 20. század elején a keleti részt le is bontották. Az 1940-as években, a visszacsatolás után történt kísérlet felújítására, de 1945 után már csak raktárnak és részben lakásnak használták.

A kastély falán különböző korokban emléktáblákat helyeztek el (egyik közülük összetört állapotban van), majd az

udvarán állították fel Mayer Ede 1907-ben (Rákóczi hamvainak hazahozatalára készült) mellszobrát 1969-ben, ezt 2013-ban ellopták, s csak később állították fel újra.

II. Rákóczi Ferenc szülőhelyének, a Rákóczi-kastélynak a felújítása 2000-től vett újabb lendületet a II. Rákóczi Ferenc Polgári Társulás kezdeményezésére, 2006-ra a szobát, ahol született, megnyitották a nyilvánosságnak. 2018-tól a magyar állam segítségével folyik felújítása, 2020-ra ígérik a teljes átadást.

Kovács László

A Rákóczi Szövetség programjaiból

Esterházy-émlékünnepség

A Rákóczi Szövetség március 9-én ünnepélyes keretek között a Szent István-bazilikában adta át az Esterházy-díjat. Ezzel a díjjal azokat tüntetik ki, akik a felvidéki magyar közösség szolgálatában kiemelkedő tevékenységet fejtettek ki, illetve gróf Esterházy János mártír sorsú politikus szellemi örökségének megőrzéséért és megismertetéséért kiemelkedő munkát végeztek.

Az idei esztendőben Ďurčo Zoltán, a Nyitrai Egyházmegye magyar püspöki helynöke, valamint Dagmar Babčanová, volt vatikáni szlovák nagykövet részesült kitüntetésben. Az eseményen beszédet mondott Gulyás Gergely, Miniszterelnökséget vezető miniszter, Snell György, püspök, valamint Németh Zsolt, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke, a Rákóczi Szövetség alelnöke. A Szent István-bazilikában Veres András püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke mutatott be szentmisét Esterházy János lelki üdvéért.

Kárpátaljai Utazási Program 2019

A Rákóczi Szövetség együttműködésben a Nemzetpolitikai Államtitkárság Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja együttműködésének fejlesztéséért és a Kárpát-medencei övodafejlesztési program koordinálásáért felelős miniszteri biztosával, Grezsa Istvánnal az idei évben is meghirdette a

Kárpátaljai Utazási Programot magyarországi és határon túli nyugdíjas és egyházi közösség részére annak érdekében, hogy a kárpátaljai régió idegenforgalmát fellendítsék és a magyar-magyar kapcsolatokat erősítsék. Ennek részleteiről Csáky Csongor, a Rákóczi Szövetség elnöke, valamint Grezsa István miniszteri biztos tartott részletes tájékoztatót 2019. február 21-én, a Hungexpo Budapesti Vásárközpont kárpátaljai standjánál.

A kárpátaljai kirándulásra Kárpát-medencei család-szervezetek, tantestületek, nyugdíjas és egyházi közösségek, valamint önkormányzatok testvértelepülési kapcsolatok ápolása, létrehozása céljából pályázhatnak 2019. április 1-ig a Rákóczi Szövetség honlapján. A kiránduló csoportok 250 ezer forint utazási támogatást kaphatnak.

60 négyzetméteren a nagyságos fejedelem címere

Március 2-án közel 300 Kárpát-medencei középiskolai diák rajzolta ki a Kossuth téren, az Országház előtt II. Rákóczi Ferenc címerét az emlékévéhez kapcsolódva.

A Rákóczi Szövetség ünnepi megemlékezésén beszédet mondott Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár, akivel közösen Csáky Csongor, a Rákóczi Szövetség elnöke, illetve a diákszervezetek vezetői megkoszorúzták II. Rákóczi Ferenc szobrát.

Szerk.

Tompa Mihály Országos Verseny járási fordulója

2019. március 13-án rendezte meg a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya a XXVIII. Tompa Mihály Országos Verseny járási fordulóját.

Az idei megmérettetésnek az Ipolybalogi Ipolyi Arnold Alapiskola adott otthont, a versenyzők teljesítményének értékelését pedig a Balassagyarmatról érkezett szakavatott zsűri végezte. A vers- és prózamondók idén is két művel, egy szlovákiai magyar szerző szövegével és egy tetszőleges verssel

vagy prózával készültek a versenyre. Járásunk négy alapiskolája - a csábi, az ipolybalogi, az ipolynyéki és a lukanényei - kapcsolódott be e hagyományos versünnepebe, ahonnan kategóriánként az első helyezett jutott tovább a március 22-én Tornalján sorra kerülő országos elődöntőbe. A versenyzők előadásait hallgatva az összes kis előadó teljesítményét dicséret illeti, de természetesen a legnagyobb gratuláció a továbbjutóknak jár, akiknek sikeres szereplést kívánunk az elkövetkező fordulókban is!

A járási forduló eredményei:

Szerk.

VERS:

I. kategória:

1.	helyezett:	Nagy Ábel	Ipolynyék
2.	helyezett:	Nemcsok Abigél	Ipolybalog
3.	helyezett:	Gyurkovics Jázmin	Ipolybalog

PRÓZA:

I. kategória:

1.	helyezett:	Bakos Kincső	Ipolybalog
2.	helyezett:	Cibula Erik	Ipolybalog
3.	helyezett:	Húšava Alexandra	Csáb

II. kategória:

1.	helyezett:	Tóth Abigail	Ipolynyék
2.	helyezett:	Baráth Viktória	Ipolynyék
3.	helyezett:	Súth Sára	Ipolynyék

II. kategória:

1.	helyezett:	Balga Erik	Csáb
2.	helyezett:	Buris Csilla	Ipolynyék
3.	helyezett:	Kovács Vivien	Lukanénye

III. kategória:

1.	helyezett:	Csécs Dániel	Csáb
2.	helyezett:	Baki Patrícia	Ipolynyék
3.	helyezett:	Hlavács Réka	Ipolybalog

III. kategória:

1.	helyezett:	Nemčok Ramóna	Lukanénye
2.	helyezett:	Mics Lili	Ipolynyék
3.	helyezett:	Hamerlik Enikő	Ipolynyék

Farsangi hangulatban

A farsang név német nyelvterülethez köthető, osztrák-bajor eredetű szó, amelynek első írásos megjelenését többféle dátumhoz is kapcsolják. A magyar farsangi szokások jellemzően néphagyományokra épülnek, mégpedig elsősorban német eredetű néphagyományokra. Legrégibb képviselői a farsangi köszöntők, valamint a maszkos-jelmezes felvonulások, az úgynevezett maszkos alakoskodások. Legkorábbi említése már Mátyás király idejében is feltűnik. Elsősorban az itáliai-francia reneszánsz mintát követő álarcos mulatságok formájában.

A farsang hossza és naptári zárónapja minden évben más és más. Két egyházi ünnep közé ékelődik, és azokhoz szorosan kötődik. Nevezetesen a vízkereszt és a nagyböjt közé. Ennek megfelelően a kezdete mindig ugyanakkor, vízkeresztkor, január 6-án van. Ezzel szemben zárónapja annak függvényében alakul, hogy a húsvéti nagyböjt kezdetét jelentő hamvazószerda éppen milyen napra esik. Legkorábbi lehetséges zárónapja február 4-e, a legkésőbbi pedig március 10-e.

A farsangi időszakot nem csak mulatozásra, de egyéb szórakozásra is felhasználják. Például Ipolybalogon hosszú idők óta megrendezik a hagyományos

sakk- és kártyajátéktornát. Február 17-én a farsangi sakkturna valósult meg tíz résztvevővel. Az idén sem úszta meg „veretlenül” senki. Az első helyezett Gyurász Péter mérnök lett nyolc ponttal, aki kikapott Rados Krisztiántól, a harmadik helyezettől (6,5 pont), viszont legyőzte Rados Pál második helyezettet, aki szintén nyolc pontot gyűjtött, de az egymás közti eredmény az a ő javára döntött. Hat játékos ért el ötven százalék feletti eredményt, ami a verseny kiegyenlítettségét dicséri.

A március harmadikán megvalósult Máriás-kártyaverseny jelleménél fogva oldottabb hangulatban zajlott, melyen, hasonlóan a tavalyihoz, tizenketten vettek részt. Az öt fordulóból álló verseny utolsó fordulójára előtt elméletileg még heten lehetnek volna 1-3. helyezettek. Ez azonban az első pozícióból induló Varga Zsoltnak kedvezett, és így tornagyőztes lett 21 ponttal. A második, harmadik helyezésre azonos pozícióból hárman aspiráltak, de a finis Racsko Gyulának kedvezett a legjobban, így ő végzett a második helyen 19 ponttal. Tavaly szintén második helyen végzett. A harmadik helyen a mindkét verseny szervezője, Skerlec József végzett 17 ponttal. A tizenkét versenyző közül kilencen érték el ötven százalék feletti eredményt.

Mindkét játék képviselői, illetve első három helyezettjeinek Bálint Péter, Ipolybalog polgármestere adta át az érméket, az okleveleket és a díjakat a szervező, Skerlec Józseffel együtt. Reméljük, jövő farsangkor sem maradunk a két közkedvelt játék élvezete nélkül.

Balogh Gábor

FELHÍVÁS

IFJÚ TEHETSÉGEK FESZTIVÁLJA

Az idén is megrendezésre kerül a Nagykürtösi járásban állandó lakhellyel rendelkező magyar ajkú fiatalok részére az

IFJÚ TEHETSÉGEK FESZTIVÁLJA
/ITEFESZT/

címet viselő járási tehetségkutató verseny.

A versenyre művészeti iskolák növendékeinek, illetve alap- és középiskolás diákok jelentkezését várjuk egyéni (szóló) produkcióval az alábbi témakörökben: ének - magyarul előadott versenyszám (előny a magyar szerzőtől választott dal), zene - hangszeres zólista (előny a magyar szerzőtől választott versenyszám), magyar néptánc (szóló vagy páros), vers-, próza- vagy mesemondás, paródia, bűvészet, zsonglörködés stb.

Jelentkezéskor kérjük feltüntetni a nevet, életkort, lakcímet, elérhetőséget /telefon, e-mail/, és a max. 5 percben bemutatandó produkciót. Egy-egy versenyző több kategóriában is indulhat.

Nevezési határidő: 2019. április 29.

A fesztivál időpontja:

2019. május 19., vasárnap, Csáb

Jelentkezni a csemadokntv@gmail.com e-mail címen, vagy a 0907 856 296-os telefonszámon lehet.

A versenyzők teljesítményét szakmai zsűri bírálja el.

Méltó főhajítás a hét évtized szolgálata előtt

Kevés olyan kultúrát szerető és művelő ember él a Felvidéken, aki nem ismerné vagy ne hallott volna már a Csemadokról, a Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetségről, mely 1949. március 5-én alakult, és a napokban, március 9-én, Érsekújvárott ünnepelte 70. születésnapját. Hogy miért éppen ebben a városban? A kérdésre a válasz egyszerű. Ebben, az akkor még többségében magyarok által lakott városban alakult meg a szövetség első alapszervezet március 21-én. Az sem véletlen, hogy az ünnepi közgyűlés előestéjén a szövetség tisztségviselői és a Kárpát-medencéből meghívott partnerszervezeteinek képviselői a helyi temetőben megkoszorúzták Tatárik Emilnek, az első alapszervezet elnökének, valamint Sidó Zoltánnak, a szintén újvári születésű egykori országos elnöknek a sírját. A jelenlévők méltatták a két vezető személyiség munkásságát, életútját, és fejet hajtottak az előtt az önzetlen munka és szolgálat előtt, amit ez a két személyiség végzett a szövetség életében. Másnap az érsekújvári főtéri kultúrház nagytermében jeles vendégek jelenlétében vette

turális államtitkára, aki kiemelte: „a Csemadok egyedi szervezet a Kárpát-medencében.“ Őt követően Bukovszky László kormánybiztos is köszöntötte a szövetséget, s átadta a Szlovák Köztársaság Arany Emlékérmét Bárdos Gyulának. A további köszöntőkben az MKP, a SZMPSZ és a Kárpát-medencei partnerszervezetek képviselői szoltak arról az együttműködésről, melyet a szövetséggel együtt végeznek fáradhatatlanul évtizedek óta a magyarság szolgálatában. Az ünnepség további részében a Csemadok területi választmányai, valamint társult szervezetei, a Szóttos Kamara Néptáncgyűttes, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa, a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága és a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet átvehette a Hűségért emléklapok, mely Kutak

Adrienn ipolysági keramikusművész alkotása. Emellett a Csemadok-alapszervezetek még köztünk lévő alapítói is átvehették az emléklapokat, öten közülük személyesen is jelen voltak a rendezvényen. Az érsekújvári Záhorszky Erzsébet és Tarics Ferenc, a lévai Újváry László, a vágfarkasdi Restár János és a dunaszerdahelyi Héger Károly személyesen vették át az emléklapot és plakettet. A rendezvény délután a Zoboralja öröksége című programmal folytatódott, amelyben a Nagycétényi Citerazenekar zoboralji dallamokat adott elő, majd a Gimesi Villő Hagyományörző Csoport, a Nyitracehi Férfi Éneklőcsoport, a Nyitraresztei Télizöld Női Éneklőcsoport és a Pogrányi Nagyharang Hagyományörző Csoport lakodalmas jeleneteit adta elő. A nagykéri Mórince néptáncgyűttes zoboralji tán-

kezdését a 70. évforduló tiszteletére összehívott ünnepi közgyűlés, melyet a város polgármestere, Klein Ottokár nyitott meg, aki köszöntőjében kiemelte, hogy az ő nagyszülei és édesanyja is aktív Csemadok-tagok voltak, és ő személyesen is sokat köszönhet a Csemadoknak, és elmondása szerint karrierjének bölcsője volt a szervezet. A köszöntő után Bárdos Gyula, a Csemadok országos elnöke tartotta meg ünnepi beszédét, melyben kifejtette, hogy „A felvidéki magyarság túlélte Csehszlovákiát, kormányok mentek, de a Csemadok maradt, a feladat pedig még mindig ugyanaz, a magyar kultúra megtartása.“ A szervezet nyitott mindenki előtt, és teret kínál a szlovákiai magyar politikai pártoknak ahhoz, hogy egy asztalhoz ülve végre kezdjünk el együtt gondolkodva cselekedni és tervezni az egyre jobban szétforgácsolt felvidéki magyarság érdekében. A hetvenéves Csemadokot többen is köszöntötték, köztük Fekete Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kul-

cokat mutatott be a Varjos zenekar kíséretével. Az ünnepi közgyűlés nemzeti imánk eléneklésével ért véget, és kijelenthetjük, hogy mi, kései utódok méltóképpen emlékeztünk meg arra a reánk hagyott örökségre, amit a nagy elődöktől kaptunk, és méltó főhajítással nyitottunk új fejezetet a hét évtized mezejgyén még velünk együtt ballagó, szolgálatra kész új generációnak.

Palócz

Mindenki Mackója

Újabb sikertörténettel gyarapodott az Csemadok Ipolynyéki Alapszervezete mellett működő Mics Károly Színjátszó Csoport jelene, hiszen az előző évekhez hasonlóan, idén is a farsangi ünnepkör lezárásaként mutatta be Jean de Létrac, francia író a Mackó nevet viselő három felvonásos vígjátékát. A zenei betétekkel is gazdagított vidám történet, hasonlóan az előző években bemutatott darabokhoz, klasszikusan a félreértésekre, valamint az elhallgatásokra alapul. Adva van egy lát-szatra jól menő bicikligyáros, aki mindent a kezében tartva próbálja rendezni a családi és vállalati ügyeit, miközben erősen magába fojtja az érző családapa és nem utolsó sorban nagyapai ösztöneit. A szerep megformálásában Cseri Gábor ismét nagyot alakított, mint ahogyan ezt kiválóan ismerte fel a darab rendezője is, Balík Judit, amikor a szereposztást megtervezte. A történet egy megszületett kisgyermeken keresztül bonyolódik, aki mindenki Mackója, és akinek a darab összekuszálásában is igencsak nagy szerep jut annak ellenére, hogy őt magát, mint

jobb esetben akár három apa is jut. Ezen cselekmények kibogozásában és bonyolításában tűnik fel a színen Pobori Mátyás, aki a gyáros üzlettársa és Tóth Dóra, aki a kis Mackó édesanyja. Egy jó darabból, és azt a francia írók többsége is tudja, nem hiányozhat a nagynéni sem, akit jelen esetben Szabó Laura alakított kiváló érzékkel, és aki természetesen mindig ott jelenik és tűnik fel, amikor nem kell és nem kívánatos. A darab, mint általában, a végére kioldódik, feloldódik és kibontakozik. Minden a helyére kerül, és még a kis Mackó is feltűnik egy pillanatra a kocsiban a darab legvégén, mindenki nagy derűltségére.

Az előadás rendezője, mint már azt fentebb említettem, Balík Judit volt, aki mint mindig, ebben az évben is jó érzékkel nyúlt a szereposztáshoz, ezzel is biztosítva a mindvégig humoros, fordulatokban gazdag események folyását. A zenét Balázs Ottó, a világosítást Baráth Dodi és Zsigmond Gábor igazgatta. A darabot mindkét napon, mondanom sem kell, teltház előtt játszhatták az amatőr színjátszók, ami azért jelent hatalmas dolgot, mert ez is újabb érvet nyújt ahhoz, hogy a csoport munkája az elkövetkező években is folytatódjon. A darabot a csoport, egy héttel az ipolynyéki előadások után, Csábon is bemutatta az ottani Csemadok-alapszervezet meghívásának köszönhetően, szintén hatalmas sikerrel. A csoportnak gratulálunk, és csak remélni tudjuk, hogy még sok ilyen vagy hasonló minőségű előadással kápráztatják el a műkedvelő közönséget, mely már az elmúlt évek során megszokhatta a mindig nagyszerű előadásokat a helyi Mics Károly Színjátszó Csoporttól. Köszönjük!

HB

egykoron a híres sorozatban Columbo feleségét, sohasem látjuk, pusztán a korhű gyerekocsi megjelenítésével jelzik a szereplők, hogy itt valóban egy kisdetről van szó. A bicikligyáros feleségét Baráth Petra alakítja, aki anyaként próbálja menteni és takargatni a gyermekei vélt vagy valós ügyeit, akiket Rados Tamás és Oroszlán Tímea jelenít meg remek játékkal és esetenként kiváló zenei betétdalokkal és táncsal is párosítva. De nem lenne igazi a történet, ha nem tűnne fel a darabban a mindent és mindig átszövő szerelmi szál, mely szerepben a karakter megformálójaként Pobori Mátyás nyújtott kiváló teljesítményt. Természetesen úgy igazi minden történet, ha egy gyermekre, jelen esetben Mackó nevű újszülöttről, legalább kettő, de

Móka, játék, kacagás - így farsangoltunk Inámban

Hagyományainkat követve 2019. március 2-án tartottuk az idei év harmadik nagyszabású rendezvényét Inámban, a farsangi vigadalmat. Ezt megelőzően január 19-én került sor a színvonalas, messzi vidéken nagy hírnévnek és elismerésnek örvendő, 7. alkalommal megrendezett vadászbálra. Február 22-én pedig a helyi önkéntesek társulata szervezésében hagyományos, helyben készült disznótoros ételek kóstolójára került sor az inámi kultúrházban.

A farsang jókedve és vidámsága költözött ezen a szombat délutánon a kultúrház falai közé. A délelőtti folyamán a helyi napközi otthon legaktívabb aszszonyai sütötték a kultúrház konyhájában a farsang jellegzetes ingyencsücskét, az elmaradhatatlan fánkot, melyből mindenki, aki szórakozni, kikapcsolódni jött, kóstolót kapott.

Az Inámi Önkormányzat és a Csemadok Inámi Alapszervezete igyekszik minden helybéli lakos és vidéki vendég számára minél színesebb programmal

megtölteni a farsangi időszakot, hiszen ilyenkor megcáfolhatatlanul elérkezik a felhőtlen mulatság, „bohóckodás” ideje. Természetesen nem volt ez idén sem másképp. Volt itt móka, kacagás, egyszóval fergeteges hangulat.

A hangulatos délutánt Régi Zsolt polgármester nyitotta meg. A műsor első részében egy bensőséges ünneplés közepeztette a jubiláló házaspárokat köszöntötte. Ötven évvel ezelőtt egy új élet kapuja nyílt ki Sógor József és neje, Gizella, valamint Nagypál Béla és neje, Margit előtt, amikor is kéz a kézben elindultak egy közös úton. Az eltelt ötven évben útjukat hol a tavasz illata, hol az őszi alkony homálya, hol az ezüstösen csillogó hótakaró jelképezte, árnyékolt ború is, de az eltelt idő őket és szerelmüket igazolta. Kitartottak egymás mellett jóban-rosszban, mint azt fogadalmukkal ötven évvel ezelőtt megpecsételték. Ezüstlakodalmuk alkalmával köszöntötte a Tóth József és neje, Bernadett, valamint a Zaiko László és felesége, Ilona házaspárokat. Valamennyi jubiláló házaspár-

nak jó egészséget, sok boldogságot kívánt az elkövetkezői évek folyamán, továbbá azt, hogy legyen szerelmük a jövőben is a boldogság és az öröm kiemertethetetlen forrása. Majd átnyújtotta az Inámi Önkormányzat ajándékát és virágcsokrait az arany- és ezüstlakodalmukat ünneplő házaspároknak.

Az ünnepeltek a helyi óvodások köszöntötték egy zenés-verses egyveleggel, a műsor koreográfiája a „Rózsabokorban jöttem a világra” c. magyar népdalra épült.

Ezután kezdetét vette a vidám farsangi műsor. A rendezvény narrátora ezúttal is Régi Anikó volt, aki a tőle megszokott üde megjelenésével, vidámságával, ízes humorával végigkalauzolt a műsoron. S hogy mennyire voltak sikeresek az egyes produkciók, vidám jelenetek, paródiák, táncok, énekek arról a szünni nem akaró vastaps tanúskodott a legjobban, és ezáltal vált a teremben a hangulat egyre oldottabbá, vidámbbá. Hiszem, hogy mindenki megtalálta a saját ízlésének megfelelő műsorszámot.

Elsőként az UNICUM kórus lépett színpadra, repertoárjuk megelőlegezte a jó hangulatot a farsangi délutánon. Ezután egymást váltották a vidám jelenetek a színpadon. Betekintést nyertünk a favágók nehéz életébe, részesei lehettünk a vaslakodalm megünneplésének, amikor is nem sikerült a hitvesi esküt megújítani, becsöppentünk egy zűrös családi perpatvarba, megtudhattuk, hogy a generációk együttélése a múltban sem volt problémamentes.

A műsor egyik legkiemelkedőbb produkciója a férfiak által színpadra vitt amerikai countrytánc volt. A koreográfia vidám, magával ragadó ritmikus zenéje és a férfiak csoportban történő táncolása elröpített az amerikai western világába. A színjátszó csoport tagjai elnyerték alakításukkal a közönség elismerését. Nem hiányzott a countrytánc jellegzetessége: a beakasztott hüvelykujj a farmernadrág derekába, a taps, a sarokkal történő koppanás. Mondanom sem kell, hogy előadá-

sukkal óriási sikert arattak. Az egész kultúrház zengett a vastapstól.

A színjátszó csoport tagjai már az előkészületeket is nagyon élvezték, hisz az ének és a tánc hetek óta kitöltötte mindennapjaikat, és örömmel töltötte el őket, hogy ezt az energiát és jókedvet megoszthatták velünk is.

A műsor végén nem maradt el a közönséggel közös éneklés, az UNICUM kórus himnusza csendült fel, a „Szeressük egymást gyerekek...”.

A farsangolók mosolya, jókedve előre vetítették a jövő évi farsang hangulatát. Úgy gondolom, mindenki élményekkel telve, egy tartalmas, vidám délutánt megélve tért haza a farsangi ünneplésből, és már csak egy évet kell várnunk a következő farsangra. Mi ott leszünk!

Köszönjük Régi Zsolt polgármester, az Inámi Önkormányzat, a polgármesteri hivatal és nem utolsósorban a Csemadok Inámi Alapszervezetének közreműködését, a szereplők nagyszerű alakítását, akik mára már egyre magabiztosabban

mozognak a színpadon, Nagy Amália koreográfusi-rendezői tevékenységét, a Balik Róbert által vezetett UNICUM kórus színvonalas produkcióját, a sok fülbemászó dallamot, valamint mindenkinek, aki valamilyen formában hozzájárult a rendezvény sikeréhez, és nem utolsósorban a jelenlevők pozitív hozzáállását az ünnepi hangulat megteremtéséhez. Hiszen mindannyian tudjuk, hogy kellene az ünnepek, az emlékek, melyek társunkká szegődnek hétköznapijainkban, és szebbé teszik azokat.

Végezetül még egy gondolatot szeretnék megosztani a tisztelt olvasóval. Régóta észlelhető jelenség községükben, hogy sok helybéli lakos ignorálja a kulturális rendezvényeket, a bárminemű kezdeményezést és megmozdulást a faluban. Példa volt erre az adventi koncert és a mostani farsangi délután, hogy csak a közelmúltban történetekre utaljak. Higgyék el nekem, önmagukat büntetik és teszik magukat szegényebbé azáltal, hogy kimarad az életükből egy-egy fontos történés a faluban. Amatőr színjátszóink, az énekkar a mi szórakoztatá-

sunkra készül heteken át, ők a „mieink“, ennél fogva megérdemelnék az elismerés azt a formáját, hogy megtiszteljük részvételünkkel a rendezvényeket, ezáltal is kifejezve a köszönetet a bátorságért, a kiállásért, amikor egy-egy szerepet megformálnak. A szereplők között minden korosztály tagja megtalálható, éppen ezért elmarasztalom, amikor a szomszéd faluba elmegyünk az amatőr színjátszók előadását megtekinteni, ugyanakkor az itthonit, a „miénket“ semmibe vesszük. Milyen szép formája az ünneplésnek karácsonykor az éjféli szentmise után a templomkertben felállított sátor, ahol forralt bor és mézeskalács várta a híveket, így kívánva áldott ünnepeket egymásnak. Sokan ennél a sátonál sem álltak meg egy pillanatra sem, kérdezem én, hol marad a felebaráti szeretet, a tisztelet egymás iránt? Kedves inámiak, kérem Önöket gondolkodjunk el mindannyian ezen tények ismeretében hozzáállásunkon, és próbáljuk napjainkat egyetértésben, szeretetben élni. Nézzünk szét a faluban, sokunkat elgondolkoztat az a tény, hogy mennyire „ritkulnak a fák körülötünk“, de mi még itt vagyunk, együtt vagyunk, örülünk egymásnak, fogjuk meg egymás kezét, nyújtunk egymásnak támaszt, és élvezzük együtt az élet adta szépségeket és örömeit. Kívánom, hogy így legyen!

Nagy Mária

Disznótoros lakoma inámi módra

A téli hónapok népszerű programja a disznóvágás, a disznótor. Ilyenkor összjön a család, a szűkebb baráti kör, és a munka végeztével inycsiklandozó ínycsiklések várják mindazokat, akik kivették részüket a munkából.

Ilyen jó kis mulatság volt pénteken, 2019. február 22-én Inámban is, amikor is mindenki, aki egy igazi, házi készítésű disznótoros lakomára vágyott, megtalálta számítását, és kedvére kóstolgathatta a legfinomabb disznótoros specialitásokat: a sült kolbászt, hurkát, disznósajtot, abált szalonnát. Ingyen láttak vendégül minden szórakozni és kikapcsolódni vágyót, aki megtisztelte jelenlétével a rendezvényt.

A helyi önkéntesek társulata első ízben szervezte meg községükben a disznótoros lakomát. Péntek óta tehát újabb közösségformáló program, téli ünnepnap került az inámiak naptárába: a disznótoros lakoma inámi módra.

Ez a péntek délután lehetőséget teremtett kapcsolatteremtésre, szórakozásra. Egy kellemes, családias rendezvény volt, melyen mindannyian

éreztük, összetartozunk, egymásért vagyunk.

Nem hiányzott a kínálatból a finom orjaleves, a hagyományos káposztaleves, de volt pörkölt, sült hú, frissen sült töpörtyű, üdítő, sokféle sütemény és a jó hangulathoz nélkülözhetetlen zene. Első alkalommal debütált az inámi zenekar, melynek a legidősebb tagja, Volkovics Gyuszi bácsi, hegedűjátékával szórakoztatta a lelkes közönséget. Mondanom sem kell, hogy a zenekar sikere óriási volt. A disznótoros lakoma késő éjszakába nyúló mulatással, énekléssel zajlott. A baráti körökbe tömörült inámiak és vidéki vendégeink kedvükre énekelhették kedvenc dalaikat zenei kísérettel. Magyar és szlovák nótáktól volt hangos a kultúrház. Rendezvényünkön részt vett a magyar testvértelepülés, Cserháthaláp küldöttsége Dócs Dávid polgármesterrel az élen.

A szervezők valamennyien kiérdemelték elismerésünket és köszönetünket a nagyszerű, hangulatos, családias délután megszervezéséért, hiszen kora reggeltől tevékenykedtek a kultúrház konyhájában, készítették a finom hazai specialitásokat, kezdve a napot a disznóvágással és feldolgozásával.

Jövőre újra együtt, ugyanitt! Mi ott leszünk!

Nagy Mária

A könyv a legjobb barát

Emlékszem, hogy a szocialista érában kultusza volt márciusban a könyv hónapjának. Könyvkiállítások, könyvvásárok rendezése, író-olvasó találkozók szervezése az olvasás népszerűsítésére irányította az emberek figyelmét. Napjainkra a számítógép, az internet nemcsak a könyv hónapját, de valljuk be őszintén, mintha az olvasást is látványosan háttérbe szorította volna. A könyv szeretetéről, az olvasás fontosságáról szól Aranyosi Ervin A könyv a legjobb barát című kilenc versszakos költeménye, amelyet helyszűke miatt nem tudok idézőjelezni, de mindenképpen érdemes belőle szemezgetni.

Találóan indítja a verset: „Kis barátom, nincs szerencséd, / - előregyártott az életed. / A számítógépből hiányzik, / az álmod szövevénye.” Azzal folytatja, hogy számítógép nélkül már nem tudunk élni, csak programokban létezünk. Olvasás nélkül elfelejtünk szépen beszélni, elmondani érzéseket, felidézni szép képeket. A továbbiakban arra biztat, kell a könyv, létünk tanúja, egy kedves, régi, jó barát. A könyv egy járat az időben, amin keresztül közlekedünk, gyökérzet, mellyel mélyről jövő, komoly s bölcs tanításra lelünk. Őva int attól, hogy hagyjuk „kivágni” a könyvet, ahogy fákat tüntetnek el. A költemény végén arra biztat, hogy legyen a könyv jó barátunk, útjelzőnk utunk során, segítsen jobban, szebben élni...

Az 1868. március 28-án született orosz regényíró, Makszim Gorkijnek tulajdonítják az egykor sokat idézett és változatlanul időszerű mondatot, miszerint mindaz, ami bennem jó, a könyveknek köszönhető.

Kétségtelen, hogy sok hasznos dologgal szolgál az olvasni szeretőknek az internet is, de sohasem helyettesítheti a jó könyvek nyújtotta élményeket, pihentető kikapcsolódást. Könyvet, bárhová megyünk, mindig magunkkal vihetünk, de számítógépet...?! Jó, tudom, hogy okostelefon, táblagép, főleg a fiataloknál, mindig kéznél van, és akár regényt is olvashatnak rajta, csak éppen a könyvjelző hiányzik belőle, amely mutatja, hogy meddig jutottak az olvasásban...

Lehet, hogy a címbeli megállapítás elcsépeletnek tűnik, de igaz. Miként az is, hogy nem a könyv hagyott el minket, hanem félő, hogy mi fordítottunk hátat a legjobb barátunknak.

-béggyé-

Könyvajánló

ÉRTÉKEINK - SZÁZÉVES A SZLOVÁKIAI MAGYAR KÖZÖSSÉG HETVENÉVES A CSEMAKOK

A könyvet összeállította Csáky Pál

A majdan két kötetből álló könyv első kötete az elmúlt 70 év vállalásairól, a második világháború utáni újjáépítkezési és közösségtartó folyamatokról, a 70 éves Csemaokról szól, melynek előszavában a kötet összeállítója, Csáky Pál így nyilatkozik:

2018 végén volt száz éve, hogy a felvidéki magyar közösséget erőszakkal leszakították a Kárpát-medencei egységes magyar nemzettestről. Járván-kelvén a világban sokszor belefutok abba a kérdésbe, hogy lehet az, hogy ez a közösség száz évvel az impériumváltás után is él, létezik, még ma is erős kulturális-társadalmi, sőt politikai közösségi jegyeket is felmutat.

Magyarázom mindenkinek, hogy erős alapokat kaptunk az elmúlt ezer év sokszor viharos történései során, a gyakori megpróbáltatások ugyanis nemcsak megpróbálják, hanem meg is edzik az embert, a közösséget.

Ugyanakkor azt gondolom, hogy fontos befelé, a mi közösségünk felé is elmondani, hogy sem a megmaradásunkra, sem a fejlődésünkre nincs semmi garancia. Pontosabban egy garancia van, ami nélkül az egész nem működhetett volna napjainkig, s nem működhet a jövőben sem: az egyéni és közösségi vállalkozás, amely szilárd alapot képes alkotni.

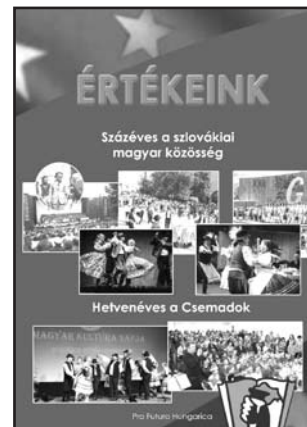
Eme vállalkozásnak kíván emléket állítani ez a kötet.

A második kötetben a szerző szándéka szerint történészek, irodalmárok, politikusok, kultúrtörténészek segítségével emlékezik vissza az elmúlt százéves időszakra, felmutatandó, hogy bár több, tartalmilag és jellegileg is eltérő korszakról van szó, a lényeg változatlan maradt: küzdelem a közösség fennmaradásáért, gyarapodásáért. Nemcsak okulásul, s nem is csupán tiszteletünk jeléül tesszük mindezt: energiát is szeretnénk meríteni ezekből a történetekből a jövő küzdelmei számára.

Mert napi vállalkozás és a napi küzdelmek megvívása nélkül ez soha nem ment. És a jövőben sem fog.

Ajánlom minden Csemaok-tagnak és nem Csemaok-tagnak, de minden felvidéki magyarnak.

Balogh Gábor

Indul... nem a bakterház, de a Szeder egyesületi Kürtösi Magyar Társaskör

A Kürtösi Magyar Társaskör és klubhelyisége alapkinálata az egyesületi tagság, a további résztvevők és érdeklődők számára:

a társaskör színvonal(érték)igényű, a klubhelyiség kulturált találkozóhely és kisközösségi tér társalgóval (benne teakonyhával), olvasószobával (benne könyvtárral, laptárral), távházi helyiséggel (benne alapszintű távházi /telehízi/ szolgáltatással), meglévő és ébresztett egyesületi, résztvevői és érdeklődői igényt kielégítő kötetlen és alkalmissal kötött programmal.

A klubhelyiség nyitvatartása: minden szerdán 17.00 és 21.00 óra között.

Belépés az általában kulcsra zárt épületkapun: egy telefoncsengetésre érkezik nyitni a klubvezető.

Klubvezető:

Balga László, zsebtávbeszélőszám: 0918 028 981

villámpostacím: ruszkobalga@gmail.com

Skype-cím: ruszkolaci

Elhunyt Leontin atya

Az Ipoly innenső oldalán élő katolikusok közül sokan ismerték és szerették a Balassagyarmaton évekig plébánosként szolgáló Stella Leontin atyát, aki életének 65., papságának 39. évében váratlanul elhunyt. Többször megfordult vendégpapként szűkebb pátriánkban, legutóbb tavaly februárban pedig a házasság hete alkalmából

Ipolykeszin tartott rendezvény egyik előadója volt.

Stella Leontin kánonok, címzetes prépost 2016-tól haláláig a gödöllő-máriabesnyői Nagyboldogasszony-bazilikának plébánosa volt, valamint a Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház igazgatói posztját is betöltötte.

Nyugodjon békében!

Bodzsár Gyula

A Bach Mindenkinék Fesztivál

Ipolynyék is felkerült arra a térképre, ami a legnagyobb barokk kori zeneszerző, Johann Sebastian Bach születésnapjának hetén a mestert és ezáltal a komolyzenét ünneplő helyszíneket mutatja világszerte. Felvidékről Kassa, Nyitra, Révkomárom és Torna mellett ötödikként Ipolynyéken lesz koncert a Bach Mindenkinék Fesztivál keretében.

A Bach Mindenkinék Fesztivál előzményét, a Bach in the Subways (Bach az aluljárókban) elnevezésű kezdeményezést egy New York-i csellista, Dale Henderson indította útjára 2010-ben azzal a céllal, hogy növelje a klasszikus zene iránti általános érdeklődést. Minden év márciusában, Johann Sebastian Bach születésnapja környékén, a világ számos országában kiváló muzikusok ünneplik a mestert, ingyenes koncerteket adva nyilvános helyeken. Bach zenéjét adják át a közönségnek, ezáltal remélhetőleg megkönnyítik a belépést a klasszikus zene birodalmába. Magyarország 2015-ben csatlakozott a kezdeményezéshez, 2017-ben a program magyarországi része átalakult Bach Mindenkinék Fesztivállá, robbanásszerű gyorsasággal nőtt a koncertek száma, és határon túli helyszínek is bekerültek a programba. Az idei évben Kárpát-medence-szerte 250 helyszínen, több mint 350 programon 3000-nél is több fellépő hozza közelebb Bach zenéjét a közönséghez.

Ipolynyéken 2019. március 21-én, csütörtökön 18 órától

Bábel Klára Artisjus-díjas hárfaművész

ad ingyenes koncertet a Szent István-templomban.

Mindenkit nagy szeretettel várunk!

Bábel Klára 2007-ben kitüntetéses oklevéllel végezte el a budapesti Zeneakadémia hárfaművész szakát, ezt követően még két évig tanult Brüsszelben, a Koninklijk Konzervatóriumban. Jelenleg a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának tagja, emellett számos szóló, illetve kamarazenekari koncertet is ad, illetve ötletgazdája és motorja a Sounds of Babel, komolyzenészekből álló, ám jazz-zenét játszó triónak. A világ számos színpadán fellépett már, Ipolynyékre is szinte egyenesen Kanadából, Torontóból érkezik.

Legyen Ön is részese ennek a különleges estének, hallgassunk együtt Bábel Klára művésznő előadásában kiváló barokk muzsikát!

Farkas Márton

Szeretetből végzett önmegtagadás

Még csak pár hete volt, hogy a Megváltó megtestesülését ünnepeltük karácsonykor, és már itt is állunk a bőjt kezdetén azzal a belső meggyőződéssel, hogy felkészüljünk a húsvétra, a kereszténység legnagyobb ünnepére. Míg a karácsonyt általában mindenki szereti - ha másért nem, akkor az ajándékok, feldíszített

fák és az elmaradhatatlan mézeskalács miatt, addig a nagybőjtöt kevesen várják és tudják megélni annak teljes valóságában. Kortársaink úgy tekintenek erre az időszakra, mint valami szükséges kellemetlenségre, mely korlátozni, sanyargatni akar. Nem erről van szó! A bőjtöt nem elég megtartani, akarni is kell.

Jézus sem azért vitatkozott a farizeusokkal, mert nem tartották be az előírásokat, hisz ők ezt a lehető legpontosabban megtették. Krisztus urunk felhívja a figyelmet arra, hogy nem elég betartani magát a törvényt, meg kell értenünk, élnünk a törvény mélységét. A keresztény ember a nagybőjti időre önmegtagadást, bőjtöt vállal, de ez mit sem ér, ha nem meggyőződésből teszi. Bőjtölésem akkor lesz igazán célravezető, ha ott van mögötte a belső meggyőződés, hogy amit teszek, amiről lemondok, azt Isten iránti szeretetből teszem. Az önmegtagadás és lemondás az igazi szeretetről tanúskodik. Ha szeretem az Istent, tudok lemondásokat vállalni érte. Olyan mértékben szeretünk (Istent, felebarátot), amilyen mértékben képesek vagyunk áldozatot hozni, felajánlani önmagunkat... Ezt kell gyakorolnunk nagybőjti utunkon - szeretetből, a szív meggyőződésével vállalni az önmegtagadást. Nem elcsüggedni, mikor engedünk a kísértésnek, hanem megújult erővel újrakezdeni, folytatni s nem feladni!

Hiszen Jézust is megkísértette bőjtjekor a Sátán. Neki (természetesen) elég lelki ereje és önfegyelmé volt, hogy az Atya imádatát többre becsülje még a világalomnál is. Nekünk, egyszerű, gyenge emberi lényeknek ez egyáltalán nem ilyen egyértelmű. Hitünk, kitartásunk meginog, testünk kimerül, és akaratunk lassan elfogy, míg végül megszegjük a fogadott bőjtöt. Ilyenkor elengedhetetlen, hogy beismerjük hibánkat, és átérezve azt az Atya bocsánatát kérjük. Akaratlanul is a fülemben csengenek a tékozló fiú szavai: „Atyám, vékeztem az ég ellen és te ellened, nem vagyok méltó, hogy fiadnak hívj...” A keresztény ember nagyságát nem az adja, hogy sosem hibázik, sosem botlik meg az Isten felé vezető úton. Az igazi keresztény erény az őszinte bűnbánatból és a javulás tiszta szándékából fakad. Elbukunk, és újra felkelünk, mindig kicsit többet haladva azon a jelképes úton, minden reggel jobb emberként, mint előző nap. Ehhez az Úr is segítséget ad, hisz a tékozló fiú atyjához hasonlóan ő is visszavárja bűnbánó gyermekeit. Bennünket!

Balga Zoltán

BORKÓSTOLÓ

Ahogy az már megszokott, minden év februárjában megrendezésre kerül Ipolyhídvégen a hagyományos borkóstoló. Így volt ez most is, febr. 16-án. A helyi kultúrházban összejöttek falunk borászai és borkedvelői, hogy megtartsák ezt az érdekes, egyedi eseményt.

A kóstolót falunk polgármestere, Lestyánszky Viktor nyitotta meg, és egyben üdvözölt minden jelenlévőt, kiemelve a zsűri tagjait:

- Csicsai Gábort, a földművelésügyi minisztérium államtitkárát, aki elmondta, hogy a mezőgazdaság csúcsán a kistermelők állnak, ebben az esetben a borászok, akik szívből foglalkoznak a bortermeléssel, és nemcsak szeretik, hanem értik is a bort.

- Celeng András, a nagykürtösi Movino pincészet vezetőjét, aki szerint a borkultúra és a borral való foglalkozás növekedése nálunk is fokozódik. A tavalyi év egy kiemelkedő év volt egész Európában, és a jó időjárásnak köszönhető, hogy nagyon jó borhozatal volt. Hozzátette, hogy Ipolyhídvégen évről évre növekszik a borok minősége.

- Zsigmond Gábort, elismert ipolyinéki borászt, aki kiemelte, milyen sok és egyre nehezebb kötelezettségekkel jár a szőlőtermesztés és a bortermelés, de mégis megéri annak, aki ezt szívből teszi.

A zsűri hosszan tartó kóstolgatás és mérlegelés

után meghozta a döntését, és a kiemelkedő borok közé sorolta a következőket:

Vörösborok - Oroszlány Tamás - Zweigelt, Skerlec Roland - Kékfrankos, id. Lukács Imre - Oportói

Rozéborok - Mészáros Dániel - Cuvée, Hlavács Ferenc - Szentlőrinci, Krupcsiak Marian - Cuvée

Fehérborok - Oroszlány Tamás - Cuvée, Oroszlány Tamás - Chardonnay, Skerlec Roland - Cserszegi fűszeres

Végül a zsűri megjegyezte, hogy az idén a fehérborok jobb minőségűek lettek, és hogy a rozéboroknak igen nagy keletjük van manapság. Tehát a borosgazdák nagyon meg lehetnek elégedve, mert a boruk szüretig biztosan elfogy.

A késő estébe nyúló jó hangulatú borkóstolón ezek után mindenki megkóstolhatta az ügyes gazdák kitűnő borait és a hídvégi gazdaszonyok legfinomabb pogácsáit.

Köszönet Huszár Andrásnak, aki zenéjével a jó hangulatról gondoskodott.

Záhorský Zsuzsanna

Régi nóta, híres nóta

Járásunkban az idén 20. alkalommal rendezzük meg a magyarnóta-énekesek országos versenyét Ószirozsa címmel. Úgy gondoltuk, hogy a magyar nóta népszerűsítését havilapunkban is vállalkozunk azzal, hogy minden számunkban leközölünk majd egy-két nótát, melyek közt lesznek örökzöldek, népszerűek, de kevésbé ismertek vagy ismeretlenek is. Akik ismerik majd a közreadott nótákat, azok énekeljék vagy dalolják, akik nem, azok igyekezzenek ezt másoktól megtanulni és eldalolni.

Házunk előtt bólingató akácfa,
Bánatosan hull a fehér virága.
Fáj a szívem, édesanyám,
Éjjel-nappal gondolok a babámra,
Messze van a nyíregyházi kaszárnya.

Küldöttem a galambomnak levelet,
Megírtam, hogy szolgált ő már eleget.
Jöjjön haza nemsokára, ne várja meg,
Hogy én menjek utána,
Messze van a nyíregyházi kaszárnya.

Amikor még békebeli volt itt a világ
Kassán és Pozsonyon túl,
Bakasapka mellett nyílt a búzavirág,
úr volt még a vitéz úr.
A nagykörúton már hajnalban szólt a cifra rezesbanda,
A mellemre kitűztem a rézmedáliát, harsogott a Dunánál.

*Hogy harminckettes baka vagyok én,
Kék paroli mosolyog a blúzom elején.
Nincs még sarzsím, de holnapra lesz,
Galléromra a hadnagy úr csillagokat tesz.
Ferenc Jóska adta ezt a mundért rám,
Nincsen lovam, de víg vagyok mindig ám!
Mert harminckettes baka vagyok én,
Recece, gyalog masírozok én.*

Emlékszem, hogy felragyogott az Üllői út reggel,
ha gyakorlat volt.
De sok lánynak adott ott, a sarkon randevút
délcegen a hadnagy úr.
Fejérváry Géza báró alatt nyerített a Ráró,
Kitűztem a fülem mellé a vergóniát, néztek is az apácák.

*Mert harminckettes baka vagyok én,
Kék paroli mosolyog a blúzom elején.
Nincsen sarzsím, de holnapra lesz,
Hadnagy úr a galléromra csillagokat tesz.
Ferenc Jóska adta ezt a mundért rám,
Nincsen lovam, mégis büszke vagyok ám.
Mert harminckettes baka vagyok én,
Recece, gyalog masírozok én.*

Rózsa, rózsza, bazsarózsa / szól a régi bakanóta.
Mint ha újra béke volna, arany napfény süt le a víg aratókra.
Még remélem, hogy megélem / búza nő a csatatéren.
Újra fürdünk tejbe-vajba, / majd ha szüret lesz Tokajba!

Március a kertekben

A napfény és meleg hatására kertjeinkben már bimbóznak a korai tulipánok, jácintok, nárciszok, és szemet gyönyörködtetően nyílnak a kevésbé elterjedt, de igen gyönyörű hunyorok.

Ebben a hónapban a legfontosabb tennivalók a talaj-előkészítési munkák, valamint a korai zöldségfélék vetése. Az ősszel felásott és megtrágyázott földet fellazítjuk, jól elgereblyézzük. Az ápolási munkákat könnyebben el tudjuk végezni, ha 1-1,2 m szélesre alakítjuk ki az ágyásokat. A sorokat általában 20-25 cm távolságra húzzuk a retek, a tépősaláta és a hagyma vetéséhez. A korai karalábé 10-15 cm, a borsó 30-40 cm-es sortávolságra kerülhet. A vetésmélységnél általános szabály, hogy a vetőmag méreténél 2-3-szor vastagabb földréteggel takarjuk be az elvetett magokat. Egyes növények fényre csíráznak (pl.: zeller, bazsalikom, körömvirág, kakastaréj, nyári ciprus, estike, nyári viola, petúnia), ezeket csak kézzel belenyomkodjuk a földbe, és nem takarjuk be. A nagyon apró magvakat (zeller, rozsmaring, citromfű, petúnia, dohányvirág, lobélia) ajánlatos kis szaporítóládába (vagy cserépbe) elvetni, és miután megerősödtek, kipalántázzni végleges helyükre. A szaporítóládát takarjuk be fóliával vagy üveglappal, így egyenletesebben és gyorsabban kikelnek a magok.

A nappalok már mindig melegebbek, ezért eltávolíthatjuk a rózsák takarását, majd megkezdhetjük a metszést. A tearózsáknál az erősebb vesszőket 6-8 rügyre, a vékonyabbakat 2-3 rügyre kell visszavágni. Az elszáradt, beteg részeket gondosan távolítsuk el. Vigyázzunk arra, hogy a legfelső rügy mindig kifelé nézzen, hogy az új hajtások akadálytalanul nőhessenek. A futórózsákat, a rózsalugasokat is szabadítsuk meg a száraz, elöregedett ágaktól. Az alanyból kinövő vadhajtásokat többször távolítsuk el. Folytatódik a gyümölcsfák, bokrok metszése. Az előtört törsarjakat távolítsuk el úgy, hogy a fák tövét kibontjuk, és kitépjük a sarjakat. Metszés után feltétlenül végezzük el a lemosó permetezést. Ez az időszak megfelelő a ribiszke és köszméte töosztással történő szaporításához. Minél nagyobb gyökérzettel ássuk ki a töveket, és ásóval vágjuk 2-3 részre, hogy minden tövön legalább 3 fiatal hajtás maradjon. Az új töveket ültessük végleges helyükre.

Tisztítsuk meg a számócaágyást a leszáradt levelektől. Lazítsuk az ágyás talaját.

Levendulát ültessünk a rózsák közé jó vízáteresztő talajba, ami erős illatával távol tartja a hangyákat, így a velük szimbiózisban élő tetvek védelem nélkül maradnak.

Márciusban kell majd elbánni a levéltetvekkel is az áttelelt dézsás növényeknél is.

Levéltetű ellen ajánlható a kenő/mosószappanos lemosás. Illetve a tetvek túlzott elszaporodása ellen alkalmazhatjuk a bűdöskét, körömvirágot, sarkantyúkat is. A csalánkivonat erősíti a növényt, hasznos a levéltetvek ellen, a bodza kivonata a földibolhák ellen is hatásos.

Az egyébként lassan csírázó sárgarépa mag biztos kelését elősegíthetjük, ha kapormaggal vegyesen vetjük. A kapor aromája távol tartja a kártevőket a sérülékeny, gyenge csíranövényektől.

Ezt más, nehezen virágzó növény magjával is megtehetjük.

Teremtsünk ideális életfeltételeket növényeinknek. Megfelelő termőhely, elegendő tápanyag, és a növény elég erős lesz a kártevők elleni védekezéshez. Aki a számóca közé fokhagymát ültet, annak később kevesebb dolga lesz a betegségekkel.

A vetés után elszaporodott gyomnövényeket virágzás előtt feltétlenül el kell távolítani.

A vegyes kultúra előnye a termőterület jobb kihasználása, fokozott védelem a kártevők és betegségek ellen, fokozott mikroorganizmus-tevékenység a talajban.

-ber-

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Ipolyszécsényke község az 596/2003 sz. törvény értelmében pályázatot hirdet az Ipolyszécsénykei Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda igazgatói posztjára betöltésére.

A jelentkezés feltételeiről és a csatolandó dokumentumokkal kapcsolatos részletes információkról a községi hivatalban érdeklődhetnek (tel. 047/4888118), illetve a község weboldalán olvashatnak (www.secianky.sk).

A jelentkezés leadásának határideje:

2019. március 20. 12:00 óra.

A jelentkezést zárt borítékban kell leadni a megadott időpontig a községi hivatalban. A borítékra írják rá „Výberové konanie MŠ - NEOTVÁRA“.

Postacím: Obec Sečianky, Sečianky 89, PSČ 991 10.

Folyamatban a táblák cseréje

Az elmúlt hónapban megkezdődött járásunkban a másodosztályú utak mentén fekvő vegyes lakta településeken

a helységnévtáblák cseréje, mégpedig a belügyminisztérium 2018 februárjában hozott rendelete alapján. Míg eddig a kisebbségi nyelvű falutáblák kisebb méretűek és kék színűek voltak, újabban ugyanolyan nagyságúak és színűek lesznek, mint a szlovák nyelvű megfelelőik. Mostantól fogva az új helységnévtáblák

tehát fehérek, kék csak a tábla szegélye.

A Szlovák Útkezelő Vállalat hatáskörébe tartozik a táblák cseréje,

ami fokozatosan fog megtörténni, hogy ne terhelje meg túlságosan az útkezelők költségvetését, hiszen egy tábla 108 euróba kerül áfával és felszereléssel együtt. A harmadosztályú utak mentén található településeken a második körben kerül sor a táblák cseréjére.

A dicséretes táblacserék láttán kikívánczik belőlem egy apró megjegyzés: ne csak a helységnévtáblák szintjén legyünk egyenrangúak a többségi nemzettel.

Szöveg, kép: -bgy-

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya, Ipolynyéki Alapszervezete és Ipolynyék Község Önkormányzata tisztelettel meghív mindenkit

1848

2019. március 15-én, pénteken Ipolynyékre
az 1848-49-es magyar forradalom és szabadságharc

1848

171. évfordulója alkalmából rendezett járási nemzeti ünnepségre.

Ünnepi műsor:

- 15.30 - Ünnepi szentmise az ipolynyéki Szent István r. k. templomban
16.30 - Megemlékezés és koszorúzás az 1848-as hősök emlékhelyénél a helyi temetőben
17.30 - Petőfi él... Ünnepi műsor a forradalom tiszteletére a helyi kultúrházban

Emlékezzünk együtt a szabadság legszebb ünnepén, és öltöztessük szívünket ünneplőbe!

Minden emlékezni vágyót szeretettel várunk!

MEGHÍVÓ

A Szlovák Nemzeti Múzeum - Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma, a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya és a Csemadok Zsélyi Alapszervezete közös szervezésében 2019-ben ismét indulnak a jól bevált Mikszáth irodalmi beszélgetések. Kezdetnek két rövid novellát hallgatunk meg, és majd elbeszélgetünk róluk. No, meg Mikszáthról, rólunk, Ipoly menti palócokról és tótokról, mert annak ellenére, hogy az idő előrehaladt, mégis csak hasonlítunk egy kicsit azokra, akikről a nagy mesélő olyan szépen és találóan ír. Megtudhatjuk, hogyan is hangzott az, amikor még nem a formások és a mesterkélt finomkodás, de az őszinte szókimondás volt a megszokott beszédforma.

Biztos vagyok benne, hogy sokat tanulhatunk Kálmán bátyánk írásaiból, és közben jól fogjuk magunkat érezni.

A nap programja: Mikszáth-novellák

- 15:00 a kiállítás megtekintése
15:30 Két Mikszáth-novella
- A kaszát vásárló paraszt
- Két szekér öregasszony
16:40 kávékevergetés közben kötetlen beszélgetés az elhangzott művekről addig, ameddig kedvünk tartja.

2019. április 7-én, vasárnap 15 órakor

Szklabonyán, az emlékházban találkozunk.

Böhm András

Anyu, apu!

szerelek élek
nevetek tervezek
barátkozom mesélek ölelek
énekelek
jártatom építek
imádkozom boldogulok álmodozom

Ezért megyek magyar iskolába!

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: <https://www.facebook.com/csemadokNTV/>

A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap támogatta.

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

BETHLEN GÁBOR
ALAP

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Balogh Gábor, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0905/71 77 76. Szerkesztők: Hrubík Béla, Balogh Gábor. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota. Levélcím: 991 28 Vinica, Nekyjská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96. Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Velký Krtfš. Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 0,50 EUR. Megjelenik 800 példányszámban. A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének, esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.